

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111200807
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3111200807.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v spore v spore žalobcu A., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., G. XXX, zast. JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom Košice, Kováčska 28, proti žalovanému: AXA pojišťovňa, a.s., so sídlom Česká republika, Praha 2, Lazarská 13/8, IČO: 281 956 04 (pôvodný žalovaný 2/), zast. CLS Čavojský & Partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zochova 6-8, IČO: 36 854 972, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. januára 2018, č.k. 12C/10/2011-384, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku XIX. o náhrade trov konania **m e n í t a k**, že žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 66,66 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodoval o nároku na bolestné a náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia (SSU) ako škody vzniknutej pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX. Okrem iného (vyhovujúca časť rozsudku, ktorá nebola napadnutá odvolaním) rozhodoval aj o mimoriadnom zvýšení SSU podľa § 5 ods. 5 o priznaní zák. č. 437/2004 Z. z., kde zákon umožňuje súdu zvýšiť SSU najviac o 50 %, v prípade existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie uviedol, že znalecká organizácia navrhla v znaleckom posudku zvýšenie 30 - 40 %, pričom vychádzala z priemerného veku muža na Slovensku, čo je asi 72 rokov a zdravotných následkov u žalobcu. Poukázali, že v plnej výške navrhujú zvýšenie v prípadoch, keď je pacient v bdelej kóme v jeho veku, poprípade u mladších pacientov. Súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. Cdo 212/2010 uviedol, že uznanie invalidity v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z., nie je jediným prípadom osobitného zreteľa pri priznaní zvýšenej náhrady, ale je jedným z prípadov osobitného zreteľa. Podľa NS ČR sp. zn. 25 Cdo 524/2012 takýmito výnimočnými skutočnosťami sú najmä uplatnenie poškodeného v živote a spoločnosti, pri uspokojovaní jeho životných a spoločenských potrieb, vrátane výkonu doterajšieho povolania alebo prípravy na povolanie, ďalšieho vzdelávania a možnosti uplatniť sa v živote rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom aj s ohľadom na vek poškodeného v čase vzniku škody na zdraví i na jeho predpokladané uplatnenie v živote. Zmyslom tejto náhrady je kompenzácia nemajetkovej ujmy spojenej s nepríjemnosťami, stresom či inými komplikáciami, ktoré poškodenému trvalé následky prinášajú. Podľa NS ČR 25 sp. zn. Cdo 3457/2010, dôvodom na zvýšenie je ujma na zdraví na začiatku produktívneho veku poškodeného, takže jeho vyradenie z bežných životných aktivít je dlhodobé a prakticky celoživotné. Vzhľadom na záver znaleckého dokazovania i vyjadrenie žalobcu, súd prvej inštancie považoval za primerané zvýšenie náhrady SSU podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. vo výške 40 % a vo zvyšku nároku na zvýšenie SSU žalobu zamietol ako nedôvodnú.

2. Súd prvej inštancie zamietol žalobu tiež v časti úrokov z omeškania, ktorý nárok právne posúdi podľa § 11 ods. 6 písm. a) a ods. 8 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. Uviedol, že žalobca bol povinný predložiť potrebné doklady k svojmu nároku k oznámeniu a podľa § 11 žalovaný poisťovateľ bol povinný do 3 mesiacov od oznámenia poškodeného o škodovej udalosti skončiť prešetrovanie a oznámiť poškodenému žalobcovi výšku poistného plnenia, inak bol povinný platiť úroky z omeškania. Priznať úrok z omeškania bolo preto podľa súdu prvej inštancie možné len v prípade, pokiaľ by poisťovateľ do 3 mesiacov od oznámenia poškodeného o škodovej udalosti neskončil prešetrovanie a neoznámil poškodenému žalobcovi výšku poistného plnenia. V prípade nárokov, pri ktorých súd prvej inštancie zistil dodržanie uvedenej trojmesačnej lehoty, preto úroky z omeškania žalobcovi nepriznal.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP zohľadňujúc pomer úspechu strán sporu, ktorý bol približne rovnaký, a preto žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti rozsudku, a to v jeho zamietavom výroku IV., v zamietavom výroku XII., v zamietavom výroku XIII., v zamietavom výroku XIV., v zamietavom výroku XVII. a vo výroku XIX. o trovách konania podal odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalobe aj v tejto časti vyhovieť a priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Žalobca namietal správnosť rozhodnutia o trovách konania a s odkazom na rozhodnutie KS BA a časopisecký článok, považoval naďalej potrebné zohľadniť, že rozhodnutie súdu záviselo od výšky plnenia, od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Mechanické stanovenie úspechu v konaní podľa pomeru žiadanej a priznanej sumy považoval v prípade uplatnených nárokov za nesprávne.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie po posúdení včasnosti odvolania potvrdiť ako vecne správne a odvolacie námietky uplatnené žalobcom považoval za neopodstatnené.

7. Vo svojich ďalších vyjadreniach zotrvali strany sporu na svojich principiálnych stanoviskách a s názormi protistrany nesúhlasili.

8. O podanom odvolaní žalobcu rozhodol odvolací súd rozsudkom zo dňa 19.9.2019, č.k. 17Co/174/2018-441. Výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. v zamietavom výroku IV., v zamietavom výroku XII., v zamietavom výroku XIII., v zamietavom výroku XIV., v zamietavom výroku XVII. a vo výroku XIX. o trovách konania. Výrokom II. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. Žalobca podal na Ústavný súd SR ústavnú sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojich práv rozsudkom odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku XIX. o trovách konania, a v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania.

10. Ústavný súd SR rozhodol nálezom zo dňa 4.8.2021, sp. zn. I. ÚS 24/2021-44. Výrokom 1. rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/174/2018-441 z 19. septembra 2019 v časti výroku, ktorým bol potvrdený výrok XIX. rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 12C/10/2011-384 z 24. januára 2018 o náhrade trov prvoinštančného konania a v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Výrokom 2. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/174/2018-441 z 19. septembra 2019 v časti výroku, ktorým bol potvrdený výrok XIX. rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 12C/10/2011-384 z 24. januára 2018 o náhrade trov prvoinštančného konania, a v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Výrokom 3. uložil Krajskému súdu v Trenčíne povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania 450,29 eur a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezov.

11. Odvolací súd preto o podanom odvolaní žalobcu v časti napadnutého výroku XIX. rozsudku súdu prvej inštancie rozhodoval opätovne.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP

a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku XIX. o trovách konania je potrebné v zmysle § 388 CSP zmeniť.

13. Súd prvej inštancie rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej sporovej strane založil na odkaze na § 255 ods. 2 CSP a na konštatovaní približne rovnakého čiastočného úspechu sporových strán vo veci.

14. Ústavný súd SR vo vyššie citovanom náleze konštatoval, že „v súvislosti s posudzovaním procesného úspechu strán sporu v konaní, ktorého predmetom je nárok, ktorého dôvodnosť a výšku je možné len predvídať, pretože závisí od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu, tak ako to bolo v prípade sťažovateľa (žalobcu - pozn. odvolacieho súdu), dáva ústavný súd do pozornosti právnou vedou i praxou akceptovaný názor, podľa ktorého zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech, čo sa týka základu uplatneného nároku, a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (pozri aj II. ÚS 397/2020, II. 225/2020)“ (bod 28.).

15. Ďalej Ústavný súd SR uviedol, že „s ohľadom na predmet konania pred všeobecnými súdmi (náhrada škody na zdraví) tak ústavný súd konštatuje, že vec sťažovateľa (žalobcu - pozn. odvolacieho súdu) je práve tým prípadom, keď výška plnenia bola čiastočne závislá od znaleckého posudku (bolestné a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) a bezpochyby čiastočne aj od úvahy súdu (mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia), a teda prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o trovách konania. Za rozhodujúcu okolnosť pritom ústavný súd považuje aj postoj sťažovateľa (žalobcu - pozn. odvolacieho súdu) v priebehu konania, ktorý svoj žalobný petít opakovane upravoval, reagujúc na výsledky nariadeného znaleckého dokazovania a poskytnuté plnenia zo strany žalovanej“ (bod 30.).

16. Odvolací súd je pri svojom opätovnom rozhodovaní týmito závermi Ústavného súdu SR viazaný (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

17. Podstatné tak je, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, pričom výška ujmy je pri náhrade trov konania druhotná a nadväzujúca. Výška plnenia závisela od znaleckého posudku a i od úvahy súdu. To ústi do záveru, že žalobca bol v konaní pred súdom prvej inštancie plne úspešný, preto mu patrí proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

18. Vzhľadom na to odvolací súd zmenil výrok XIX. rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

19. Odvolací súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP o trovách konania rozhodol nasledovne. Žalobca odvolaním napadol šesť výrokov rozsudku súdu prvej inštancie (IV., XII., XIII., XIV., XVII., XIX.). Úspešný bol iba v jednom výroku, a to vo výroku XIX., nakoľko dosiahol odvolaním jeho zmenu na svoj prospech. Žalobca bol potom úspešný v odvolacom konaní iba v 16,67 %, neúspešný bol v 83,33 % (bol teda čiastočne úspešný žalovaný). Keďže niet racionálneho dôvodu, aby si strany v prípade čiastočného úspechu nahradili trovy konania navzájom, časť, ktorá sa prekrýva, sa musí odpočítať, a preto žalobca nahradí čiastočne úspešnému žalovanému 66,66 % trov odvolacieho konania (83,33 % - 16,67 % = 66,66 %). V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyselne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).